

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/219/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

190/2018. (IX. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. június 18-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. szeptember 27-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2018. június 11-én történt rendőri intézkedés (előállítás) miatt 2018. június 18-án, postai úton terjesztette elő panaszát a Testülethez. A panaszos egyidejűleg és azonos tartalommal a D. város Rendőrkapitányságon is előterjesztette panaszát. 2018. június 20-án a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93/B. §-ának (1) bekezdése alapján közigazgatási hatósági eljárás indult. A panaszos 2018. július 9-én, elektronikus úton kérte, hogy ügyében a Testület járjon el érdemben, ami alapján a rendőrség aznap, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 48. §-ának (2) bekezdése alapján felfüggesztette az eljárást. A D. város Rendőrkapitányság – a Megyei Rendőr-főkapitányság útján – továbbította a panaszt és az eljárásban keletkezett iratokat az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatára felé. Utóbbi továbbította azokat a Testülethez.

I.

1) A panaszos előadta, hogy 2018. június 11-én 13 óra 20 perc körül gépkocsival közlekedett D. város belterületén, amikor is a Cs. utca és a Sz. utca közötti gyalogosátkelőhelynél későn észlelte az odaérkező gyalogost. Úgy gondolta, hogy biztonságosan áthajt majd előtte. Amikor túlhaladt az átkelőhelyen, rendőrök állították meg.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőrök közölték, hogy jogsértést követett el, amit a panaszos elismert. Ezt követően közölték azt is, hogy előállítják a rendőrségre. A panaszos nem értette, miért van szükség az előállításra, de nem tanúsított ellenállást.

A rendőrségen 4 órányi várakozás után szóltak csak hozzá, majd elbírálták cselekményét és 30.000 forint pénzbírságot szabtak ki vele szemben. Ezt követően visszamehetett gépkocsijához, amit korábban a helyszínen lezártattak vele a rendőrök. Odaérve azt tapasztalta, hogy tilos helyen várakozás miatt is megbüntették.

A rendőrségen azt tanácsolták a panaszosnak, hogy menjen be a közterület-felügyelethez, és mutassa be az előállításról szóló igazolást, akkor nem kell befizetnie a büntetést. A panaszos a közterület-felügyelethez elment, ahol azonban nem fogadták el a rendőrségi dokumentumot.

2) A panaszos egyrészt panaszolta, hogy a rendőri intézkedés aránytalan sérelmet okozott számára: álláspontja szerint az általa elkövetett szabálysértés helyszíni bírsággal sújtható, melynek összege fix 15.000 forint, ezzel szemben őt a szabálysértési hatóság a kétszeres összeggel büntette. A panaszos a helyszínen elismerte a jogsértést, együttműködő volt, de az intézkedő rendőr fel sem ajánlotta a helyszíni bírság lehetőségét. Emellett 4 órára kiesett a munkavégzésből, amit a munkáltatója bérlevonással viszonz. A szabálytalan helyen parkolás miatt pedig további bírságot szabtak ki vele szemben.

A panaszos továbbá az előállítását is aránytalannak érzi. A szabálysértési határozatban a hatóság az előállítást azzal indokolta, hogy az „az elkövetett szabálysértés súlyára, valamint az ilyen és ehhez hasonló szabálysértések mind helyi, mind országos elszaporodottságára és nagyfokú baleseti veszélyessége” miatt történt, az eljárás azonnali lefolytatása érdekében.

A panaszos sérelmezte azt is, hogy a szabálysértési hatóság nem vette figyelembe a videofelvételt, és, bár enyhítő körülményként értékelték, hogy 2 éven belül nem volt elmarasztalva, ennek ellenére a kiszabható legmagasabb összegű bírsággal sújtották.

3) A panaszos a beadvány további részében a rendőrséggel szembeni értékítéletet fogalmazott meg, amelynek ismertetésétől a Testület eltekintett.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében további felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A panaszossal szemben a D. város Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály * Rendőrőrs két beosztottja, egy c. r. törzsőrmeister és egy r. őrmester foganatosította a rendőri intézkedést.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a rendőrök 2018. június 11-én az ORFK Rendészeti Főigazgatóság 29000/7183/2017. ált számon kiadott komplex feladattervének megfelelően, közlekedésrendészeti feladatokat láttak el D. városban, a Cs. utcán (a Cs. utca – Sz.

utca kereszteződésénél) – kiemelt figyelemmel az ott található gyalogátkelőhelyre – a főbb baleseti okok visszaszorítása érdekében. Az ellenőrzés során folyamatosan felvételt készítettek.

13 óra 25 perckor a rendőrök észlelték, hogy a páratlan oldal felől egy gyalogos kíván átkelni az említett gyalogátkelőhelyen a Cs. utca páros számozású oldala felé. Miközben a gyalogos megkezdte az áthaladást a kijelölt gyalogátkelőhelyen, útját meg kellett szakítania, mivel részére az B. utca felől érkező személyautó vezetője (a panaszos) az elsőbbséget nem adta meg: útját megállás, lassítás nélkül folytatta. A rendőrök megjegyezték a jelentésben, hogy az eset időpontjában az út-és látási viszonyok kiválóak voltak.

A rendőrök 13 óra 25 perckor intézkedés alá vonták a panaszost. Tisztelgést, napszaknak, kornak, nemnek való köszönést követően közölték nevüket, rendfokozatukat, jelvéyszámukat, beosztási helyüket, valamint az intézkedés tényét és célját. A panaszost személyazonosságának igazolására, illetve vezetői engedélyének és az általa vezetett személygépkocsi forgalmi engedélyének átadására szólították fel, aki a felszólításnak maradéktalanul eleget tett.

Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal, hogy az általa elkövetett szabálysértés súlyára, valamint arra való tekintettel, hogy D. város közigazgatási területén az elmúlt időszakban drasztikusan emelkedett a személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetek száma, ezért indokolt a jogsértőkkel szembeni hatékonyabb rendőri fellépés. A panaszossal azt is közölték, hogy az általa elkövetett cselekményével szabálysértést követett el, ezért előállítják a D. város Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályára, mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható. A panaszos az előállítás tényét tudomásul vette.

A panaszos folyamatosan együttműködő magatartást tanúsított. Vele szemben, előzetes felszólítást követően, ruházat-átvizsgálást hajtott végre c. r. törzsőrmester, annak során közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem talált. A panaszos személykörözés, valamint vezetésétől eltiltás hatálya alatt nem állt. A panaszossal közölték a rendőrök, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesznek, amit tudomásul vett. Az előállítás tényét jelentették a Tevékenység-irányítási Központ irányába.

A panaszos figyelmeztetés ellenére sem kérte hozzátartozója kiértékelését. Panasztételi lehetőségéről a kellő felvilágosítást megkapta. Előállító helységben elhelyezése nem vált szükségessé.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 13 óra 25 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulója alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulója alapján (szabálysértést elkövető személy előállítása, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható) előállították. A panaszossal szemben az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták.

Az előállítás oka 2018. június 11-én 14 óra 45 perckor megszűnt, akkor a panaszos átadása megtörtént.

A panaszos ellen a rendőrök az általa elkövetett cselekmény miatt szabálysértési feljelentést tettek.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást is tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítottak a D. város Rendőrkapitányság épületében. Kezdeté 2018. június 11. 13 óra 25 perc, vége 15 óra 20 perc. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése, panaszja nem keletkezett. Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával elismerte.

5) A szabálysértési feljelentés azt tartalmazza, hogy azt a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 43. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 218. §-a szerint minősülő szabálysértés (Elsőbbség szabályainak megsértése) elkövetése miatt tették meg a rendőrök. Ahhoz videofelvételt csatoltak.

A szabálysértés leírása szó szerint megegyezik az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 2) pont] foglaltakkal, annak megismétlésétől a Testület eltekintett.

6) A panaszost 2018. június 11-én 14 óra 50 perc és 14 óra 50 perc között mint szabálysértési eljárás alá vont személyt meghallgatták.

A meghallgatási jegyzőkönyv megismétli, hogy a panaszos a KRESZ 43. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, és a Szabs. tv. 218. §-a szerint minősülő, az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértése miatt indított a szabálysértési hatóság eljárást.

A panaszos a meghallgatása során előadta, hogy aznap 13 óra 25 perc körül tehergépkocsival közlekedett D. városban, a Cs. utcán a F. irányából az Á. tér felé. Annak során a Cs. utca – Sz. utca kereszteződésében lévő kijelölt gyalogosátkelőhelyen későn észlelte a neki jobbról, a zebrán áthaladó gyalogost. Amikor észlelte, balra húzta a kormányt, és kikerülte őt. Fékezni és megállni nem tudott, mivel attól tartott, hogy amennyiben hirtelen fékez, akkor hátulról a gépkocsinak fognak ütközni.

A panaszos a videofelvételt megtekintette, valóban figyelmetlenül közlekedett, amit nagyon megbánt. Úgy nyilatkozott továbbá, hogy legközelebb sokkal figyelmesebben fogja a kijelölt gyalogátkelőhelyet megközelíteni, azért, hogy ilyen jellegű és más szabálysértést ne kövessen el. Örült, hogy nem történt nagyobb baj, és nem ütötte el a gyalogost. A panaszos a szabálysértés elkövetését, illetve a felelősségét teljes mértékben elismerte.

7) D. város Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály Szabálysértési Alosztály c. r. alezredes szabálysértési kiemelt főelőadója 2018. június 11-én kelt határozatával a panaszost 30.000 forint pénzbírsággal sújtotta az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértés elkövetése miatt.

A határozat indokolása szerint a szabálysértési hatóság a rendelkezésre álló adatok (a szabálysértési feljelentés, az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, a meghallgatási jegyzőkönyv és a videofelvétel) alapján megállapította, hogy a panaszos a meghatározott

gyalogosátkelőhelyen nem biztosított áthaladási elsőbbséget a neki jobb oldalról érkező, szabályosan, a kijelölt gyalogosátkelőhelyen való áthaladást már megkezdő gyalogos részére. Arról videofelvétel készült. A rendőri intézkedés során – tekintettel az elkövetett szabálysértések súlyára, valamint az ilyen és ehhez hasonló szabálysértések mind helyi, mind országos elszaporodottságára, és nagyfokú baleseti veszélyességére – a panaszost előállították a D. város Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályára, a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása céljából. A bizonyítási eljárás során meghallgatták a panaszost, aki a videofelvételt megtekintette, és a szabálysértés elkövetését elismerte.

A panaszos a határozatra kézírással rávezette, hogy annak egy példányát átvette, az abban foglaltakkal egyetért, azal szemben kifogással, panasszal nem él. A dátumot 2018. június 11. 15 óra 23 percben jelölte meg.

8) A panaszos a szabálysértési határozat ellen kifogással élt 2018. június 18-án, postai úton. Tekintettel arra, hogy június 11-én a határozatban foglaltakkal egyetértett, aznap jogorvoslati jogáról lemondott, és úgy nyilatkozott, hogy jogorvoslati jogával nem él, ezért a határozat aznap jogerőre emelkedett. A főeladó így a kifogást elutasította.

9) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszossal szemben intézkedő c. r. törzsőrmester kiegészítő jelentést készített, amely az Állásfoglalás II. rész 2)-8) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

a) A panaszbeadványban sérelmezett rendőri intézkedés előzménye, célja és jogalapja tekintetében a c. r. törzsőrmester szó szerint megismételte az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 2) pont] foglaltakat. A panaszosnak a helyszínen adott tájékoztatás tartalma tekintetében úgyszintén megismételte a rendőr az elsődleges jelentésben foglaltakat.

b) Tekintettel arra, hogy a panaszos cselekményével szabálysértést követett el, előállították a rendőrségre, mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható. A rendőr úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés megfelelt Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

c) Arra a kérdésre, hogy az intézkedő rendőrök hol állították le a panaszos gépkocsiját, illetve, hogy meggyőződtek-e arról, az autó megfelelő helyen parkol-e, a c. r. törzsőrmester azt a válasszt adta, hogy a jármű leállításnak helyére pontosan már nem emlékszik. „A jármű leállításnál a fő szempont az, hogy a közlekedés egyéb résztvevőit a jármű ne veszélyeztesse, illetőleg ne akadályozza a biztonságos közlekedést.”

10) A D. város Rendőrkapitányság r. ezredes vezetőjének a Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság rendészeti rendőrfőkapitány-helyetteséhez címzett tájékoztató levele az alábbi többlet adatokat tartalmazza.

a) A panaszossal szembeni rendőri intézkedés előzménye, a rendőrök által észlelt jogsértés tekintetében a r. ezredes megismételte az elsődleges jelentésben foglaltakat.

b) A rendőri intézkedés jogszabályi háttere tekintetében a kapitányságvezető hivatkozott egyrészt arra, hogy a panaszos a közlekedése során megszegte a KRESZ 43. §-ának (1) bekezdésében, illetve a Szabs. tv. 218. §-ában foglaltakat. A rendőrök intézkedése az Rtv. 13. §-ának (1)

bekezdésén, az 1. § (2) bekezdésének 2. pontján, továbbá az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontján alapult.

c) Annak vonatkozásában, hogy a rendőrök helyszíni bírságot nem ajánlottak fel, hanem feljelentést tettek a panaszos ellen, a tájékoztató levélben a r. ezredes hivatkozott a Szabs. tv. 99. §-ának (1) bekezdésére, valamint 39. §-ának (1) bekezdésére, továbbá a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. §-ának (1) bekezdésére. A kapitányságvezető hangsúlyozta: „a rendőr a jogszabályok megsértőivel szemben az előírásoknak megfelelően kell, hogy intézkedjen. Az általa alkalmazható szankciók vonatkozásában bizonyos keretek között szabad mozgástere van, ami azt jelenti, hogy mérlegelhet a cselekmény kapcsán. Ez a differenciálás nem jelentheti azt, hogy a rendőrnek engedékenynek, elnézőnek kell lennie, mivel egyrészt intézkedési kötelezettsége van, másrészt pedig szem előtt kell tartania azt is, hogy engedékenysége a jogsértő cselekmények elszaporodásához vezethet, a kellő visszatartó erő hiányában.” Az elkövetett szabálysértés miatt a panaszossal szemben rendőri intézkedést foganatosítottak, annak során – tekintettel az elkövetett szabálysértés súlyára, valamint az ilyen és ehhez hasonló szabálysértések mind helyi, mind országos elszaporodottságára és nagyfokú baleseti veszélyességére – őt a D. város Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályára előállították a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása céljából.

d) A rendőrök a panaszost az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának II. fordulója szerint előállították, tekintettel arra, hogy vele szemben a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható volt. Az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság elvének érvényesülése vonatkozásában a kapitányságvezető egyrészt megismételte az Állásfoglalás II. rész 10) pontjának c) pontjában ismertetetteket, másrészt hivatkozott az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra. Álláspontja szerint a panaszos előállítását jogszerűen foganatosították, a rendőri intézkedés arányos volt, tekintettel az elkövetett szabálysértés súlyára, az ilyen jellegű kiemelt szabálysértések elszaporodottságára, a nagyfokú baleseti veszélyességére, továbbá arra, hogy a szabálysértési eljárás a panaszossal szemben azonnal lefolytatható volt.

e) A panaszos előállítása tekintetében a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy az 2018. június 11-én 13 óra 25 perctől, 2018. június 11-én 15 óra 20 percig tartott. Annak időtartama alatt az alábbi eljárási cselekmények történtek. A rendőri intézkedés 13 óra 25 perckor kezdődött az utcán, ekkor igazoltatták, ruházatát átvizsgálták, ellenőrizték a különböző nyilvántartásokban, tájékoztatták a rendőri intézkedéssel kapcsolatban, majd előállítását követően elkészítették az ezzel kapcsolatos iratokat (az előállításról szóló jelentést, továbbá a szabálysértési feljelentést). Azt követően a D. város, V. I. utcában található Igazgatásrendészeti Osztályra szállították, ahol a szabálysértési előadónak 14 óra 45 perckor átadták. A panaszos eljárás alá vont személykénti meghallgatása 14 óra 50 perctől 14 óra 58 percig tartott. Ezt követően hozták meg a szabálysértési határozatot. Azt követően, 15 óra 20 perckor történt meg a panaszos szabadítása.

f) A panaszos előállító helyiségben történő elhelyezése nem történt meg, vele szemben kényszerítő eszközt az intézkedő rendőrök nem alkalmaztak. A panaszos az előállítás időtartama alatt a D. város Rendőrkapitányság V. I. utca *. szám alatti épületében, az Igazgatásrendészeti Osztályon tartózkodott. Annak során eljárás alá vont személyként történő meghallgatása, továbbá azonnali szabálysértési eljárás keretén belül szabálysértési határozat meghozatala történt meg.

g) A panaszbeadvány azon részét illetően, hogy a panaszos gépkocsiját oly módon állították le a rendőrök, ami miatt szabálytalanul állt meg, és bírságot szabtak ki vele szemben, a D. város Rendőrkapitányság vezetője azt a tájékoztatást adta, hogy az intézkedést foganatosító c. r.

törzsőrmester a jármű leállításának pontos helyére nem emlékezett. Ugyanakkor a járművet úgy állították le, hogy az a közlekedés egyéb résztvevőit ne veszélyeztesse, illetve ne akadályozza a biztonságos közlekedést.

Arra vonatkozóan információ nem áll rendelkezésre, hogy a gépjármű esetleges szabálytalan helyen történő leállítása vonatkozásában ki szabott ki bírságot, tekintettel arra, hogy ezt a panaszos a rendőrségen folyó közigazgatási eljárás felfüggesztéséig nem igazolta.

III.

1) A panaszos sérelmezte azt, hogy cselekményét szabálysértési eljárás keretében elbírálták, annak során a helyszíni bírság fix összegéhez képest kétszer akkora mértékű pénzbírsággal sújtották. Álláspontja szerint a szabálysértési hatóság nem vett figyelembe egy videofelvételt a szabálysértési eljárásban, illetve – bár enyhítő körülményként értékelték, hogy az esetet megelőzően két éven belül nem marasztalták el – a legmagasabb összegű pénzbírságot szabták ki vele szemben.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség), – a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés), – a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg. Nincs lehetősége továbbá felülbírálni a panaszossal szemben lefolytatott szabálysértési eljárást (azt, hogy a szabálysértési hatóság milyen bizonyítékokat és hogyan értékelt, illetve, hogy mit vett figyelembe enyhítő (súlyosító) körülményként).

2) A panaszos azon sérelme tekintetében, hogy a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés során **kiesett a munkavégzésből, és a munkáltató bérlevonásban részesítette, a Testület – hatáskörének hiányában – érdemi vizsgálatot úgyszintén nem folytathat.**

3) A panaszos állítása szerint, amikor előállították a rendőrségre, a rendőrök a helyszínen lezárták vele az autóját, azonban amikor visszament, tilosban várakozás miatt megbüntették. A panaszos ezen állítását további bizonyítékkal, illetve dokumentummal nem támasztotta alá.

A D. város Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szerint nem a rendőrség szabott ki bírságot a panaszossal szemben az említett, állítólagos jogsértés miatt. Továbbá a panaszos a rendőrségen folyó közigazgatási eljárás felfüggesztéséig nem igazolta ezt az állítását.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy a közterület-felügyelő (vagy parkolási társaság) milyen szakmai utasítások és normák alapján járt el, illetve azoknak hogyan tett eleget.

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben utal arra, hogy az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz konkrét rendelkezést abban a tekintetben, hogy milyen kötelezettségei vannak olyan esetben a rendőrnek, ha az intézkedés helyszínén vagy annak közelében vagyontárgy marad őrizetlenül. A Szolgálati Szabályzat mindössze a lakásból való előállítás esetére tartalmaz vagyoni védelmi előírásokat [15. § (1) bekezdése szerint, ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.], míg az Rtv. egy helyen említi kifejezetten a vagyon megóvásának kötelezettségét [39. § (3) bekezdése a magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen való intézkedés szabályai között emeli ki, hogy a birtokos távollétében történt behatolást követően (...) a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni]. Az Rtv. 2. §-aszerint továbbá a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak, illetve a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerinti előírása szerint a rendőrség feladatának ellátása során – egyebek mellett – a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület álláspontja szerint a hiányos rendelkezések ellenére az Rtv. 2. §-ában található alapvető szintű rendelkezésből következően és a Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott rendelkezésének analógiájára (ahogyan arra az alosztályvezető is hivatkozott) nemcsak a lakásban maradó, hanem egy annál tágabb körbe tartozó – az intézkedés helyszínén maradó – vagyontárgyak tekintetében is fennáll az eljáró rendőrnek az a kötelezettsége, hogy az intézkedés alá vont személy vagyontárgyait biztonságba helyezze. Arra vonatkozóan van információ, hogy az intézkedő rendőr lezárta a panaszos gépjárművét, azaz a rendőrség részéről mulasztás nem történt, nem sérült a panaszos tulajdonhoz való alapvető joga.

IV.

A Testület érdemben kizárólag a panaszos előállításának kérdését vizsgálta, és a **panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye**

(a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikke szerinti személyes adatok védelméhez, a IV. cikke szerint személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) a) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszolt esetben.

A panaszbeadvány szerint a panaszos közúti közlekedésben vett részt gépkocsival, amikor intézkedés alá vonták. A rendőrségi dokumentumok egyöntetűen arról számolnak be, hogy a rendőrök közlekedésrendészeti feladatokat láttak el, amikor a panaszos jogsértő cselekményét észlelték.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetve közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. §-a azzal egészíti ki, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az Rtv. 44. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A rendőrségi dokumentumokban megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi, Rtv.-n és Szolgálati Szabályzaton kívüli jogszabályi rendelkezések hívhatók fel. A KRESZ 43. §-a rögzíti a gyalogosokkal szembeni magatartás szabályait. Az (1) bekezdés szerint kijelölt gyalogosátkelőhelyen a járművel a gyalogosnak elsőbbséget kell adni. Útkereszteződésnél a bekanyarodó járművel - kijelölt gyalogosátkelőhely hiányában is - elsőbbséget kell adni a gyalogosnak, ha azon az úttesten halad át, amelyre a jármű bekanyarodik. A jogszabályhely (2) bekezdése szerint továbbá azt a helyet, ahol az (1) bekezdés értelmében a gyalogosnak elsőbbsége van, a jármű vezetőjének csak olyan sebességgel szabad megközelítenie, hogy a jármű vezetője az elsőbbségadási kötelezettségének eleget tudjon tenni. A jármű vezetőjének a kijelölt

gyalogos-átkelőhelyet csak fokozott óvatossággal és olyan sebességgel szabad megközelítenie, hogy a járművel, amennyiben szükséges, a gyalogos átkelőhely előtt meg is tudjon állni.

A Szabs. tv. 218. §-ának (1) bekezdése szerint az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértését követi el annak a járműnek a vezetője, aki az elsőbbségre vagy az előzésre vonatkozó szabályokat megszegi.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésének észlelésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre a Testület egyértelműen igennel felelt. A rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, és maga a panaszos is elismerte, hogy jogsértést valósított meg.

A Testület megítélése szerint a közlekedési szabálysértés rendőrök általi (és panaszos által is elismert) észlelése mindenképpen olyan körülmény, amely a közlekedésbiztonság, ezáltal a közbiztonság védelme érdekében, az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőri intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A panaszos kifejezetten nem sérelmezte az igazoltatását, azonban a Testület azzal összefüggésben az alábbi megállapítást teszi.

Az igazoltatás Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A panaszos igazoltatása a fentiek alapján (mivel az észlelt szabálysértés alapján helyszíni bírság kiszabásának vagy szabálysértési eljárás lefolytatásának volt helye) jogszerű és indokolt volt, ami által nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.

A Testület megjegyzi, hogy a fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből összeolvasásából kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre (pl. szabálysértés) utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. (Míg az Rtv. 29. §-a alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.)

A Testület ugyanakkor leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

c) A Testület felhívja a panaszos figyelmét ehelyütt is, hogy a jogszabályok a rendőr számára mérlegelési lehetőséget engednek abban a tekintetben, hogy szabálysértés észlelése esetén feljelentést tegyen, vagy helyszíni bírságot szabjon ki. Ebben a vonatkozásban a Testület nem alkalmazza az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének vizsgálatát, mivel az erre vonatkozó döntés a szabálysértési eljárás körébe tartozik. **A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a vonatkozásban nem vizsgálható.**

2) A Testület a panaszos előállítása tekintetében az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök azt közölték a panaszossal, hogy jogsértést követett el, utána pedig azt, hogy előállítják a rendőrségre.

Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás, illetve az előállítás okait. Valamennyi rendőrségi dokumentumban egyezően az szerepel, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata (helyesen azonban II. fordulata) alapján történt az előállítás. Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható.

a) A Testület az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának idézett fordulata („akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható”) tekintetében utal az alábbiakra.

A Szabs. tv. 73. §-a szerint a rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti. A tettenérésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a szabálysértés helyszínéről elmenekült elkövetőt a rendőrség az elkövetéstől számított negyvennyolc órán belül elfogja. [(1)] A szabálysértési őrizet a bíróság érdemi végzésének meghozataláig, de – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – legfeljebb hetvenkét óráig tart. Az eljárás alá vont személyt nyomban szabadon kell bocsátani, ha a szabálysértési őrizet tartama alatt a bíróság a gyorsított eljárást nem folytatta le vagy nem szabott ki szabálysértési elzárást. [(2)].

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont II. fordulata alapján csak akkor lehetséges az előállítás, ha az eljárás azonnal lefolytatható. Összhangban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésével továbbá az is megállapítható, hogy az eljárás azonnali lefolytatásáról abban az esetben beszélhetünk, amennyiben legfeljebb 12 (8 + 4) órán belül érdemi döntés hozható. Emellett az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság elve általános követelményének is érvényesülnie kell a szabadságelvonással járó intézkedés esetén. A Testület mindezekre tekintettel korábbi állásfoglalásaiban kimondta, hogy kizárólag olyan cselekmények esetében alkalmazható ez a fajta előállítás, amelyeket szabálysértési őrizet, bíróság elé állítás vagy büntetőeljárásban őrizet vagy bíróság elé állítás követ [például a Testület 27/2016. (II. 4.) sz. állásfoglalása]. A Testület ezen álláspontját támasztja alá a Dr. Márton Anikó (r. százados), a Nemzeti Közszolgálati Egyetem korábbi oktatója egy 2014-ben készített tanulmányban (A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet anomáliái), sőt továbbvitte a gondolatot: „A kiterjesztő értelmezés elfogadása törvénytelen és jogalap nélküli előállítások végrehajtásához vezetne, amelyel összefüggésben 'elkövetett' cselekmény alkalmas lehet a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogellenes fogvatartás büntetnének megállapítására [...] Ebből kifolyólag pedig a rendőrségnek kártérítési kötelezettsége

is keletkezhet, hiszen az Alaptörvény IV. Cikk (4) bekezdése értelmében 'akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől korróltozzák, kárának megtérítésére jogosult' ”.

A Testület megállapítása szerint a rendőr az előállítást az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont II. fordulata a Szabs. tv. 124. §-a szerinti gyorsított bíróság elé állítás lefolytatása céljából alkalmazhatja jogszerűen, amikor annak valamennyi törvényi feltétele fenáll. Ebből következően mindazon esetekben, amikor a szabálysértés észlelése esetén a rendőr helyszíni bírság kiszabásával lép fel a jogsértő cselekmény elkövetőjével szemben, vagy amikor szabálysértési feljelentést tesz, ami alapján meghallgatás nélküli eljárásban hoz határozatot (102. §), vagy meghallgatás alapján (104. §) dönt a szabálysértési felelősség kérdésében – ismételt hangsúlyozva a fentebb rögzítetteket, miszerint a rendőr döntési jogosultsággal bír, hogy melyik formát választja – nem lehet az előállítást „az eljárás azonnal lefolytathatóságára” hivatkozva foganatosítani.

Jelen esetben a Testület megállapítja azt, hogy a rendőrség – miután nem a helyszíni barságolás mellett döntött – akkor járt volna el jogszerűen, ha (a további eljárás lefolytatásához szükséges adatai rögzítését követően) tájékoztaja a panaszost: szabálysértési feljelentést tesznek ellene, és a továbbiakban a szabálysértési hatóság jár el az ügyben. **A Testület megállapítása szerint jelen esetben az előállítás jogalapja hiányzott, ami által súlyosan sérült a személyi szabadsághoz való joga.**

V.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a panaszost és gépjárművét: a közlekedésrendészeti intézkedés foganatosításával nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos előállítása ugyanakkor jogalap nélkül történt, ami súlyosan sértette a személyi szabadsághoz való jogát.

Az alapjog sérelme elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület nyomatékosan felhívja a rendőrség figyelmét, hogy a Szabs. tv. nem tartalmaz szabályokat olyan, a rendőrség által „gyorsított szabálysértési eljárásnak” nevezett eljárási formára, amelyben a panaszos előállítását követően a meghallgatásával (vagy meghallgatása nélkül) határozat születik, amit helyben kézbesítenek is számára. Ezért az ilyen „eljárás” lefolytatásához – az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont II. fordulatára hivatkozással – történő előállítás ezen okból kifolyólag sem felel meg a jogszabályoknak.

Budapest, 2018. szeptember 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület